

УДК 338.26:001.36

DOI: <https://doi.org/10.32782/СМІ/2022-4-3>**Пуліна Т.В.**

доктор економічних наук, професор,
завідувач та професор кафедри менеджменту,
Національний університет «Запорізька політехніка»
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9159-5094>

Шитікова Л.В.

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту
Національний університет «Запорізька політехніка»
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1587-8209>

Змикало О.С.

магістр,
Національний університет «Запорізька політехніка»

ШЛЯХИ АКТИВІЗАЦІЇ ПРОЦЕСІВ ІНВЕСТУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНИ В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ КРИЗИ

У статті аналізується сучасна ситуація інвестування в інноваційну діяльність України та розглядаються шляхи активізації зазначених процесів в умовах російсько-української кризи. Визначено найвигідніші напрями інноваційної діяльності, які можливі на основі розвинутої системи фінансування. Відповідно до законів ГК України, окрема увага приділена аналітичному огляду видів та джерел інвестиційної діяльності, головними з них є інвестування за рахунок власних коштів підприємств, державного бюджету та іноземних коштів. Проаналізовано рейтинг України серед країн світу, що відображає інноваційний розвиток. На основі проведеного аналізу загального обсягу витрат України за джерелами інвестиційної діяльності за досліджуваній період з'ясовано пасивне державне відношення до інноваційної діяльності. Визначено, що основним джерелом фінансування інновацій були власні кошти підприємств України. На основі проведеного опитування серед генеральних директорів підприємств стосовно інвестиційної привабливості України та аналізу інтегрального показника визначена загальна оцінка інвестиційного клімату України. Проведено порівняльний аналіз обсягу прямих іноземних інвестицій, які надійшли в Україну за період з 2017 по 2022 рр. Прямі іноземні інвестиції є найбільш бажаною формою капіталовкладень, оскільки дозволяють реалізовувати великі проекти, нові технології, нові практики корпоративного управління. Визначено, що для України життєво важливим являється залучення необхідної кількості прямих іноземних інвестицій в інноваційному напрямку, які потребують сприятливих умов інвестиційного клімату. Запропоновано основні найважливіші шляхи покращення інвестиційного клімату країни.

Ключові слова: глобальний індекс інновацій, індекс інноваційного розвитку, інноваційна діяльність, інвестування, джерела фінансування, прямі іноземні інвестиції, інвестиційний клімат.

Pulina Tetiana, Shytikova Larisa, Zmykalo Oleksandra
National University "Zaporizhia Polytechnic"

WAYS OF ACTIVATING THE PROCESSES OF INVESTMENT IN INNOVATIVE ACTIVITIES OF UKRAINE IN THE CONDITIONS OF THE RUSSIAN-UKRAINIAN CRISIS

The article analyzes the current situation of investment in innovative activity of Ukraine and considers the ways of intensifying the mentioned processes in the conditions of the Russian-Ukrainian crisis. The most profitable directions of innovative activity, which are possible on the basis of a developed financing system, have been determined. In accordance with the laws of the Civil Code of Ukraine, special attention is paid to the analytical review of the types and sources of investment activity, the main of which are investments at the expense of the company's own funds, the state budget and foreign funds. The rating of Ukraine, which reflects innovative development, among the countries of the world was analyzed. We are observing a significant deterioration of positions as a result of market development, the plane of creative output. In addition, a low rating in the development of the country's infrastructure, as well as the institutional level. It was determined that relative to the previous year, a positive result is noticeable in the development of business and infrastructure, but these positive changes are not enough. On the basis of the analysis of the total volume of expenditures of Ukraine by sources of investment activity for the period under study, the passive state attitude to innovation activity was clarified. It was determined that the main source of innovation financing was the own funds of Ukrainian enterprises. On the basis of the conducted survey among the general directors of enterprises regarding the investment attractiveness of Ukraine and the analysis of the integral indicator, a general assessment of the investment climate of Ukraine was determined. Research in this direction shows an insufficient level of attractiveness for investors due to the presence of certain problems of the modern investment climate. It has been found that foreign direct investment is the most desirable form of capital investment, as it allows the implementation of large projects, new technologies, and new corporate management practices. A comparative analysis of the volume of direct foreign investments received in Ukraine for the period from 2017 to 2022 was carried out. It was determined that it is vital for Ukraine to attract the necessary amount of direct foreign investments in the innovative direction, which require favorable investment climate conditions. The main ways of improving the country's

investment climate are proposed, the most important of which are: stability and increase in the amount of financial resources of the state and regions; improvement of the taxation system, which involves the introduction of such a taxation system that would not restrain entrepreneurial and investment activity; formation of the legal environment of investors, etc.

Keywords: *global innovation index, innovative development index, innovative activity, investing; funding sources, direct foreign investment, investment climate.*

Постановка проблеми. Здійснення інвестиційної та інноваційної діяльності є однією з визначальних умов ефективного й сталого соціально-економічного розвитку будь-якої країни. Таким чином, важливим фактором розвитку економіки України є активна інноваційна діяльність підприємств.

На сьогоднішній день, міжнародний конфлікт з Росією, що призвів до військових дій та тимчасової анексії деяких областей, спровокував значний вплив обсягу іноземних інвестицій з української території. Як наслідок, було дестабілізовано економічну ситуацію в країні та створено умови невизначеності у майбутньому. За нинішніх обставин, помітна зацікавленість міжнародних організацій та інших держав в українському протистоянні російській агресії. У 2021 р. Україна демонструвала великі перспективи із залучення іноземних інвесторів у національну економіку. Важливою передумовою стимулювання інвестицій є створення більш сприятливих умов інвестиційного клімату. Збільшення обсягів залучених іноземних інвестицій призведе до розвитку виробництва, підвищення рівня життя населення, збільшення кількості робочих місць, обміну досвідом, передачі передових технологій, підвищення конкурентоспроможності вітчизняної продукції на світовому ринку і т.д.

Такий підхід активізації інвестування інноваційної діяльності України в умовах російсько-української кризи актуалізує вивчення зазначеного процесу з практичної точки зору. Складність досліджуваного питання обумовлює необхідність і важливість подальшого теоретичного та практичного визначення сутності, загальної динаміки, вирішення практичних проблем інвестування.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблематиці інноваційно-інвестиційної діяльності приділяють велику увагу зарубіжні та вітчизняні вчені. Сьогодні існує значна кількість праць, присвячених різним аспектам інноваційно-інвестиційної діяльності. Це роботи таких вчених, як О. Амоша, І. Ансофф, С. Аптекар, Ю. Бажал, І. Бланк, С. Брудник, А. Гальчинський, А. Голубенко, В. Жуков, В. Ковальов, Б. Койлі, Л. Кузьмінок, Д. Норкотт, Т. Овчаренко, А. Пригожин, Т. Райс, П. Рогожин, З. Румянцева, О. Савчук, Б. Санто, Н. Соломатін, А. Сухоруков, П. Харів, В. Хобта, Й. Шумпетер та інших, у яких досліджуються види інвестицій і інновацій, фінансові інструменти, фінансові ринки, методика оцінювання інвестиційних проєктів тощо.

Однак, у відомих працях учених відсутні підходи до побудови цілісної системи управління підприєм-

ствами в умовах інноваційної діяльності. На більшості підприємств структури управління не адаптовані до вирішення складних завдань інноваційної діяльності. Управління здійснюється без урахування факторів ризику щодо невизначеності внутрішнього і зовнішнього середовища підприємства [1].

Метою дослідження є аналіз сучасного стану та проблем розвитку інноваційної та інвестиційної діяльності України; обґрунтування необхідності покращення інвестиційного клімату, задля залучення прямих іноземних інвестицій з метою підвищення продуктивності, результативності господарської діяльності за рахунок максимального використання інноваційного потенціалу; надання пропозицій щодо шляхів активізації процесів інвестування інноваційної діяльності України в умовах російсько-української кризи

Виклад основного матеріалу. Інноваційну економіку іноді інакше називають інтелектуальною економікою. Основою такої економіки є новітні технології. Ґрунтується вона на впровадженні в життя інновацій, безперервному технологічному удосконалюванні, а також на виробництві та експортуванні високотехнологічної продукції, у якій є висока додаткова вартість [2].

Байдуже державне відношення до інноваційної діяльності, відсутність удосконалень інвестиційного клімату та інноваційно-інвестиційної активності в країні можуть стати причинами недостатнього економічного зростання. У сучасних умовах, інноваційний розвиток став запорукою загального прогресу високорозвинених країн, тому необхідність підсилення ролі інновацій в Україні випливає з таких положень:

- інновації можуть позитивно впливати на економічний розвиток;
- інновації являються рушійною силою показників ефективності виробництва, продуктивності праці;
- впровадження інновацій сприяє ліквідації впливу кризових ситуацій;
- інновації забезпечують виживання підприємства в середовищі;
- позитивний результат впровадження інновацій здатний підвищувати рівень життя та купівельну спроможність населення.

Узагальнення напрямів, за допомогою яких здійснюється інноваційна діяльність, відповідно до частини 2 ст. 327 ГК України [3], наведені в табл. 1.

Погоджуємось з думкою автора статті [4], що активізація інноваційної діяльності можлива тільки на основі розвинутої системи фінансування, що покликана забезпе-

Таблиця 1

Напрями інноваційної діяльності

Напрями інноваційної діяльності	Проведення наукових досліджень і розробок, спрямованих на створення об'єктів інтелектуальної власності, науково-технічної продукції;
	Розробка, освоєння, випуск і розповсюдження принципово нових видів техніки і технологій;
	Розробка і впровадження нових ресурсозберігаючих технологій, призначених для поліпшення соціального і екологічного становища;
	Технічне переозброєння, реконструкція, розширення, будівництво нових підприємств, що здійснюються вперше як промислове освоєння виробництва нової продукції або впровадження нової технології

чувати створення необхідних передумов для швидкого та ефективного впровадження нововведень у найнеобхідніших ланках промисловості країни та створення необхідних матеріальних умов для збереження кадрового потенціалу науки і техніки. До найбільш пріоритетних позицій інвестування в Україні, враховуючи воєнний характер сьогоднішніх подій, належать наступні: ракетно-космічне виробництво; літакобудування; суднобудування; інформатизація; біотехнології; виробництво окремих видів озброєння і військової техніки.

Тобто, враховуючи дані табл. 1 та кризо-воєнне положення в Україні, найбільш пріоритетними напрямками інвестиційної діяльності будуть наступні:

- наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, людського потенціалу для забезпечення сталого розвитку держави в нестабільний час;
- впровадження нововведень у найвигідніших для сьогоднішніх ланках промисловості країни;
- освоєння, розробка, випуск окремих видів озброєння і військової техніки;
- реконструкція та освоєння нової технології підприємств літакобудування, суднобудування та ракетно-космічного виробництва.

Відповідно до частини 1 статті 326 ГК України у табл. 2 наведені види інвестування інноваційної діяльності.

В Україні фінансова підтримка інноваційної діяльності, на основі даних посилення [6], залежно від видів інвестування, передбачає такі джерела:

- а) кошти державного бюджету України;
- б) власні кошти спеціалізованих державних і комунальних інноваційних фінансово-кредитних установ;
- в) власні чи запозичені кошти суб'єктів інноваційної діяльності;

- г) кошти (інвестиції) фізичних і юридичних осіб;
- д) інші джерела, не заборонені законодавством України.

Головними джерелами фінансування є види інвестування за рахунок власних коштів підприємств, державного бюджету та іноземних коштів.

Сьогодні Україна як ніколи потребує поштовху економічної системи до подальшого розвитку на основі інновацій, які забезпечують підвищення ефективності і конкурентоспроможності виробництва. Воєнний характер нинішнього етапу українсько-російських відносин посилив негативний вплив на функціонування економіки України. Ситуація набула нестандартного характеру, складно спрогнозувати точну стратегію активізації внутрішніх і зовнішніх процесів, події розгортаються дуже швидко.

Корпорація Bloomberg, одна із двох головних американських постачальників фінансової інформації, щорічно публікує рейтинг 132 країн світу за показником розвитку Глобального індексу інновацій. В табл. 3 скомпоновані номери позицій, які Україна посіла за період 2017–2022 рр.

Проведений аналіз результатів даних табл. 3 свідчить, що у 2022 р. Україна посіла 57 місце серед 132 країн світу та демонструє найгіршу позицію досліджуваного періоду 2017–2022 рр. за показником Глобального індексу інновацій. Стрімке погіршення позицій, більш ніж на 14 сходинок, відбулось за результатами розвитку ринку, площини творчого виходу. Стабільно низький рейтинг спостерігається в розвитку вітчизняної інфраструктури, інституційної площині та ринковому середовищі. У порівнянні з попереднім роком маємо малозначне покращення лише двох складових – інфраструктура та розвиток бізнесу, але по відношенню до періоду 2017–2021 рр., позитивний рух,

Таблиця 2

Види інвестування коштів та їх характеристика

Види інвестування	Характеристика
державне (комунальне)	здійснюється органами державної влади або органами місцевого самоврядування за рахунок бюджетних коштів та інших коштів відповідно до закону;
комерційне інвестування	здійснюється органами державної влади або органами місцевого самоврядування за рахунок бюджетних коштів та інших коштів відповідно до закону;
соціальне інвестування	здійснюється в об'єкти соціальної сфери та інших невиробничих сфер;
іноземне інвестування	здійснюється іноземними юридичними особами або іноземцями, а також іншими державами;
спільне інвестування	здійснюється суб'єктами України разом з іноземними юридичними особами чи іноземцями.

Джерело: складено авторами на основі [3]

Таблиця 3

Місце України у міжнародних рейтингах, що відображають інноваційний розвиток за період 2017–2022 рр.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Глобальний індекс інновацій	50	43	47	45	49	57
Обсяг вкладених інноваційних ресурсів («вхідний підіндекс»)	77	75	82	71	76	75
Інституції	101	107	96	93	91	97
Людський капітал і дослідження	41	43	51	39	44	49
Інфраструктура	90	89	97	94	94	82
Розвиток ринку	81	89	90	99	88	102
Розвиток бізнесу	51	46	47	54	53	48
Інноваційний результат («вихідний підіндекс»)	40	35	36	37	37	48
Результат знань і технологій	32	27	28	25	33	36
Творчий вихід	49	45	42	44	48	63

Джерело: складено авторами з використанням [5; 6]

Таблиця 4

Статистика загального обсягу витрат за основними джерелами інвестування України періоду 2017–2020 рр.

Роки	Загальна сума витрат, млн грн	У тому числі за рахунок коштів							
		Власних		Державного бюджету		Іноземних інвесторів		Інші джерела	
		млн грн	пит. вага %	млн грн	пит. вага %	млн грн	пит. вага %	млн грн	пит. вага %
2017	9117,5	7704,1	84,5	227,3	2,5	107,8	1,2	1078,3	11,8
2018	12180,1	10742,0	88,2	639,1	5,2	107,0	0,9	692,0	5,7
2019	14220,9	12474,9	87,7	556,5	3,9	42,5	0,3	1147,0	8,1
2020	14406,7	12297,7	85,4	279,5	1,9	125,3	0,9	1704,2	11,8

навіть за даними критеріями, не відчутний. Доволі сильні позиції в порівнянні з результатами інших складових, Україна стабільно демонструє за показником – результат знань і технологій.

Причиною негативних інноваційних показників стало застосування збройної сили Російською Федерацією проти суверенітету і територіальної цілісності України. У 2022 р. країна була вимушена майже призупинити власне виробництво та перейти в «період застою». Інфляція на період вересня 2022 р. становить 24,6%. Російська військова агресія викликала загострення стану економічної кризи, зниження купівельної спроможності населення, руйнування інфраструктури більшої частини регіонів, скорочення робочих місць та міграцію населення.

На основі інформації Державної служби статистики України [7] за період 2017–2020 рр. (дані за період 2021–2022 рр. відсутні) проведено аналіз загального обсягу витрат України за основними джерелами інвестиційної діяльності. Результати аналізу представлені в табл. 4.

Фінансування інноваційної діяльності з державного бюджету за період 2017–2020 рр. здійснювалось на рівні 5,2% і менше. Цей показник демонструє пасивне державне відношення до інноваційної діяльності. Протягом 2017–2020 рр. основним джерелом фінансування інновацій були власні кошти підприємств України. В той самий час приділялося мало уваги іноземним джерелам фінансування та покращенню інвестиційного клімату. Виникла необхідність використання методу диверсифікації, який полягає в розподілі капіталу між кількома різними, не пов'язаними між собою інвестиційними джерелами. На сьогоднішній день, державних коштів для реалізації інвестиційних проєктів недостатньо, тому для України життєво важливим являється залучення необхідної кількості інвестицій в інноваційному напрямку, які потребують сприятливих умов інвестиційного клімату.

За даними презентації Європейської Бізнес Асоціації [8], у першому півріччі 2022 р. було проведено опитування серед 102 генеральних директорів стосовно інвестиційної привабливості України. Інтегральний показник склав 2,17 балів з 5 можливих. 53% учасників опитування вважають, що загальна оцінка інвестиційного клімату України вкрай несприятлива, 79% вважають, що інвестиційний клімат погіршився, а 38% очікують його подальшого погіршення інвестиційного клімату. Генеральні директори зазначили найбільш негативні фактори, що впливають на інвестиційну привабливість України: проблеми, пов'язані з російською військовою агресією, корупцією, тіншовою економікою, використання пошкодженого та фізично й морально застарілого майна, трудовою міграцією, валютними обмеженнями, логістичними викликами, цінами на енергоносії, неефективною системою

оподаткування, частими змінами в законодавстві, незрозумілою процедурою мобілізації. Незалежно від цього 91% компаній продовжуватимуть роботу на українському ринку у 2023 році, а 55% продовжать інвестувати в Україну під час війни. До позитивних факторів, що впливають на інвестиційну привабливість України на думку експертів, відносяться: наявність статусу кандидата в ЄС, скасування мит та квот на експорт з України, транспортний безвізовий режим з країнами ЄС, заходи з дерегуляції, відстрочення сплати податкових та митних платежів, а також подачі звітності.

Результати статистичних досліджень Державного комітету статистики країни з виявлення основних причин, які стримували інноваційну діяльність у промисловості, можна об'єднати в три блоки, а саме:

- фінансовий – це нестача власних коштів, недостатня фінансова підтримка з боку держави та великі втрати на нововведення;

- недостатність законодавчої бази;

- інформаційний – нестача інформації про нововведення, що перешкоджає здійсненню інновацій [9, с. 364].

За нинішніх обставин, помітна зацікавленість міжнародних організацій та інших держав в українському протистоянні російській агресії. Прямі іноземні інвестиції являються найбільш бажаною формою капіталовкладень для економіки, що потребує розвитку. Вони здатні реалізовувати великі проєкти, крім того, в країну надходять нові технології, нові практики корпоративного управління [10].

На основі даних Міністерства фінансів України [11] прямі іноземні інвестиції – це довгострокові вкладення матеріальних засобів компаніями-нерезидентами в економіку країни (наприклад, з метою організації і будівництва підприємств). Результати порівняльного аналізу обсягу прямих інвестицій, які надійшли в Україну за досліджуваний період 2017–2022 рр. наведено в табл. 5.

Таблиця 5

Обсяг прямих іноземних інвестицій в Україну за період 2017–2022 рр.

Роки	Прямі іноземні інвестиції в Україні	
	Сума (млн. дол. США)	Абсолютні зміни
2017	3692	-118
2018	4455	+763
2019	5860	+1405
2020	-868	-6728
2021	6687	+7555
2022	-210	-6897

Як видно з табл. 5, протягом 2017–2019 рр. динаміка обсягу іноземних вкладень має зростаюче положення. На кінець 2019 р. загальний обсяг інвестицій досяг

5 860 млн дол., абсолютні зміни росту досягли показника, який приблизно в 2 рази більше, ніж у 2017 р.

У 2020 р. спостерігався спад обсягу прямих іноземних інвестицій (ПІІ), що пов'язано із глобальною економічною кризою через поширення захворювання на COVID-19, який частково компенсується результатами 2021 р., проте за результатами 2022 р. обсяги ПІІ знижуються. За результатами табл. 5, за 2022 р. із загального обсягу прямих іноземних інвестицій було вилучено 6 897 млн дол. Причиною є міжнародний конфлікт з Росією, що призвів до військових дій та часткової, або повної анексії деяких областей. Як наслідок, було дестабілізовано економічну ситуацію в країні та створено умови невизначеності у майбутньому.

Найкращий результат, який був досягнутий у 2021 р., демонструє великі перспективи із залучення іноземних інвесторів у національну економіку України, але для цього необхідно покращити інвестиційний клімат. Збільшення обсягів залучених іноземних інвестицій призведе до розвитку виробництва, підвищення рівня життя населення, збільшення кількості робочих місць, обміну досвідом, передачі передових технологій, підвищення конкурентоспроможності вітчизняної продукції на світовому ринку.

Важливим фактором, що впливає на інвестиційний клімат України, введення такої системи оподаткування, яка б не стримувала підприємницьку та інвестиційну активність. Принцип єдиного вікна на митниці полягає у спрощенні процедур сплати податків та податкового обліку, стандартизації податкових перевірок та контроль за їх об'єктивністю. Нерозподілений прибуток повинен оподатковуватись з значно меншої ставки податку на прибуток ніж розподілений. Слід зазначити, що стабільність та збільшення обсягів фінансових ресурсів держави та регіонів також позитивно впливають на інвестиційний клімат. На збільшенні доходів зведеного бюджету України може позитивно позначитись введення різних ставок податку на доходи фізичних осіб у залежності від величини отриманого доходу.

Якщо велика частка інвестицій надходить у банківську сферу, а саме в українські філії іноземних банків та фінансових компаній (як страхові компанії), такі інвестиції впливають меншою мірою на економіку України, так як не створюють фізичних продуктів та інших довгострокових вкладень капіталу, оскільки можуть бути швидко виведеними закордон через високоліквідну природу діяльності фінансового сектору.

Правове середовище повинно характеризуватись наявністю стабільного законодавства, конституційних законів, кодексів, що захищають права власності та права інвесторів, їх несуперечливістю, простотою та чіткістю, що передбачає наявність прямої дії і механізмів виконання, а також ефективністю судової системи.

Слід реалізувати всі наявні можливості, включаючи специфіку внутрішнього ринку, особливості географічного положення, сільськогосподарський потенціал, для забезпечення покращення інвестиційного клімату та економіки в цілому.

Сформульовані найголовніші шляхи стимулювання покращення та розвитку позитивного інвестиційного клімату в Україні:

- стабільність та збільшення обсягів фінансових ресурсів держави і регіонів;
- формулювання правового середовища інвесторів;

- введення різних ставок податку на доходи фізичних осіб у залежності від величини отриманого доходу;
- відновлення інфраструктури найпромисловіших регіонів, які зазнали шкоди внаслідок війни;
- регулювання цін, тарифів і валютного курсу;
- надходження інвестицій в банківську сферу;
- принцип єдиного вікна на митниці.

Подальшим напрямом досліджень вважаємо розроблення стратегії розвитку інноваційного потенціалу та вибір оптимального варіанта інноваційної політики з урахуванням індивідуальних особливостей підприємств, галузей та умов їх господарювання.

Тобто, особливостями нової української Національної Інноваційної Системи повинні стати такі задачі:

- формування конкурентоздатної економіки;
- розвиток високоякісної металургії та машинобудування, як основа високотехнологічного оновлення всіх галузей виробництва;
- забезпечення економічної, науково-технічної, оборонної та загальної національної безпеки країни;
- будівництво і реконструкція транспортних систем;
- відновлення ракетобудівної галузі;
- одночасна орієнтація, як на внутрішній, так і на зовнішній ринок із метою посилення ролі у світовій економіці;
- пріоритет державного фінансування механізмів держрегулювання інноваційного процесу в Україні, включаючи державно-приватне партнерство й інноваційне підприємництво;
- розробка сильної і масштабної інноваційної політики держави в поєднанні з системою прогнозування, програмування і стратегічного планування економічного розвитку [16].

Висновки. Аналіз інвестиційної привабливості показав, що у 2022 р. Україна посіла 57 місце, найгіршу позицію досліджуваного періоду (2017–2022 рр.). Тому формування привабливого інвестиційного клімату є пріоритетним для досягнення цілей в умовах затяжної економічної рецесії країни.

Сформульовані шляхи стимулювання покращення та розвитку позитивного інвестиційного клімату в Україні дають можливість виділити: підготовку необхідної правової та організаційної бази для підвищення дієздатності механізмів забезпечення інвестиційного клімату й формування основи збереження та нарощування конкурентоспроможності вітчизняної економіки, створення умов для зацікавлення національних інвесторів вкладати кошти та використовувати прибутки всередині країни, не виводячи їх за кордон. Система державного прогнозування зобов'язана долати нинішню інерційність розвитку, визначати вигідні ринки, перспективи розвитку попиту й технологій, аналізувати ризики; країні необхідні регулювання цін, тарифів і валютного курсу.

Отже, сучасний інвестиційний клімат України має певні проблеми, на фоні яких він є непривабливим для інвесторів. В той же час, існує ряд позитивних перспектив для розвитку, реалізація яких допоможе значно покращити ситуацію. Зараз основним завданням є мінімізація впливу негативних факторів, що мають перш за все політичний, соціальний та економічний характер.

Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості їх використання при визначенні стратегії розвитку інноваційно-інвестиційної політики.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Германюк Н. В., Ткачук О. М. Сучасне удосконалення інноваційної діяльності підприємства. *Економіка і організація управління*. 2020. № 4 (40). С. 91–93.
2. Папп Н. В. Проблеми активізації інноваційної діяльності України. *Серія Економіка*. 2011. № 33(3). С. 149–150.
3. Господарський кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
4. Борблік К. Е., Колодяжна І. В. Джерела фінансування інноваційної діяльності України. *Економіка і суспільство*. 2017. № 9. С. 448–450.
5. Global Innovation Index 2022. URL: https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_2000_2022/ua.pdf
6. Most Innovative Countries 2022. URL: <https://worldpopulationreview.com/country-rankings/most-innovative-countries>
7. Статистична інформація. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
8. Індекс інвестиційної привабливості: презентація. URL: <https://www.slideshare.net/sadovnychy/ss-252470676>
9. Череп А. В., Пуліна Т. В., Череп О. Г. Інноваційний менеджмент : підручник. Київ : Кондор, 2014. 452 с.
10. Мельникова В. А., Олешкевич С. І. Особливості сучасного інвестиційного клімату України, шляхи та способи його покращення. *Інновації та підприємництво як основа економічного зростання країни*. 2020. № 3. С. 186–188.
11. Міністерство фінансів України. URL: <https://index.minfin.com.ua>
12. Гуша А. В., Мордань Є. Ю. Інвестиційний клімат України та шляхи його поліпшення. *Економічна наука*. 2017. № 17. С. 33–37.
13. Мошляк І. О. Інвестиційний клімат України та напрями його покращення. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2019. № 2 (54). С. 66–70.
14. Дацків А. Т. Кваліфікаційна робота: Інвестиційна привабливість України: оцінка та чинники впливу. Київ, 2022. С. 22–50.
15. Шитікова Л. В., Борисенко О. Є. Вплив освітнього рівня підготовки та професійної кваліфікації персоналу на формування товарної політики та розвиток інноваційного потенціалу підприємства. *Причорноморські економічні студії*. 2020. Випуск 60–2. С. 17–23.
16. Закон України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3715-17#Textf>

REFERENCES

1. Hermaniuk N. V., Tkachuk O. M. (2020). Suchasne udoskonalennia innovatsiinoi diialnosti pidpriemstva [Modern improvement of innovative activity of the enterprise]. *Ekonomika i orhanizatsiia upravlinnia*, no. 4 (40). (in Ukrainian)
2. Papp N. V. (2011). Problemy aktyvizatsii innovatsiinoi diialnosti Ukrainy [Problems of activation of innovative activity of Ukraine]. *Seriia Ekonomika*, no. 33(3). (in Ukrainian)
3. Hospodarskyi kodeks Ukrainy [Commercial Code of Ukraine]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (in Ukrainian)
4. Borblik K. E., Kolodiazhna I. V. (2017). Dzherela finansuvannia innovatsiinoi diialnosti Ukrainy [Sources of financing innovative activity of Ukraine]. *Ekonomika i suspilstvo*, no. 9. (in Ukrainian)
5. Global Innovation Index 2022. Available at: https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_2000_2022/ua.pdf (in Ukrainian)
6. Most Innovative Countries 2022. Available at: <https://worldpopulationreview.com/country-rankings/most-innovative-countries> (in Ukrainian)
7. Statystychna informatsiia [Statistical information]. Ofitsiyni sait Derzhavnoho komitetu statystyky Ukrainy. Available at: <http://www.ukrstat.gov.ua> (in Ukrainian)
8. Indeks investytsiinoi pryvablyvosti: prezentatsiia [Investment attractiveness index: presentation]. Available at: <https://www.slideshare.net/sadovnychy/ss-252470676> (in Ukrainian)
9. Cherep A. V., Pulina T. V., Cherep O. Gh. (2014). *Innovacijnyj menedzhment* [Innovation management]. Kyiv: Kondor. (in Ukrainian)
10. Melnykova V. A., Oleshkevych S. I. (2020). Osoblyvosti suchasnoho investytsiinoho klimatu Ukrainy, shliakhy ta sposoby yoho pokrashchennia [Peculiarities of the modern investment climate of Ukraine, ways and means of its improvement]. *Innovatsii ta pidpriemnytstvo yak osnova ekonomichnoho zrostannia krainy*, no. 3. (in Ukrainian)
11. Ministerstvo finansiv Ukrainy [Ministry of Finance of Ukraine]. Available at: <https://index.minfin.com.ua> (in Ukrainian)
12. Hushcha A. V., Mordan Ye. Yu. (2017). Investytsiyni klimat Ukrainy ta shliakhy yoho polipshennia [Ukraine's investment climate and ways to improve it]. *Ekonomichna nauka*, no. 17. (in Ukrainian)
13. Moshliak I.O. (2019). Investytsiyni klimat Ukrainy ta napriamy yoho pokrashchennia [Ukraine's investment climate and directions for its improvement]. *Vcheni zapysky Universytetu "KROK"*, no. 2 (54). (in Ukrainian)
14. Datskiv A. T. (2022). *Kvalifikatsiina robota: Investytsiina pryvablyvist Ukrainy: otsinka ta chynnyky vplyvu* [Qualification work: Investment attractiveness of Ukraine: assessment and influencing factors]. Kyiv. (in Ukrainian)
15. Shytikova L. V., Borysenko O. Ie. (2020). Vplyv osvitnoho rivnia pidhotovky ta profesiinoi kvalifikatsii personalu na formuvannia tovarnoi polityky ta rozvytok innovatsiinoho potentsialu pidpriemstva [The influence of the educational level of training and professional qualification of personnel on the formation of product policy and the development of the innovative potential of the enterprise]. *Prychornomorski ekonomichni studii*, vol. 60-2. (in Ukrainian)
16. Zakon Ukrainy "Pro priorytetni napriamy innovatsiinoi diialnosti v Ukraini" [Law of Ukraine "On Priority Areas of Innovative Activity in Ukraine"]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3715-17#Textf> (in Ukrainian)